

De eerste en de beroemdste botanicus

Een botanicus is een wetenschapper die de plantkunde beoefent, een plantkundige. De vrouwelijke vorm is botanica, het meervoud is botanici.

Theophrastus van Eresus (ongeveer 371 - 287 v.Chr.), een leerling van Aristoteles, wordt als één der eerste botanici beschouwd en wordt wel eens de "Vader van de plantkunde" genoemd. In de *causis plantarum* en de *historia plantarum* beschreef hij 480 groepen planten, die hij indeelde op basis van veelal morfologische kenmerken.

Carolus Linnaeus wordt als de beroemdste botanici beschouwd.

Carl Linnaeus (gelatiniseerd als Carolus Linnaeus) of, nadat hij in 1761 in de adelstand was verheven, Carl von Linné (gelatiniseerd als Carolus a Linné) werd geboren te Råshult op 23 mei 1707 en stierf te Uppsala op 10 januari 1778. Hij was een Zweeds arts, plantkundige, zoöloog en geoloog. Carl Linnaeus was de zoon van Nils Ingemarsson en Christina Broderonia. Zoals in die tijd gebruikelijk was, had zijn vader Nils geen familienaam.

Ingemarsson was een patroniem. Toen Nils in Lund ging studeren, had hij echter een familienaam nodig om zich in te kunnen schrijven. Geïnspireerd door de grote lindeboom bij zijn geboortehuis, verlatijnste hij het woord linde tot Linnaeus.

Tijdens zijn studie verwierf de jonge Linnaeus een opdracht om de natuurlijke schatten van Lapland te inventariseren. Na zijn onderzoeksreis door Lapland, in 1732, schreef hij zijn *Florula Lapponica*. In april 1735 vertrok hij naar Nederland om te promoveren tot doctor in de geneeskunde, een titel die hij nodig had om zich als arts te kunnen vestigen. Op 23 juni promoveerde hij aan de Universiteit van Harderwijk op het al eerder in Zweden geschreven proefschrift *Hypothesis nova de februm intermittentium causa*. De hele procedure nam zes dagen in beslag, waarvan drie voor het drukken van het proefschrift.

Na de promotie reisde hij verder naar Leiden. In Leiden ontmoette Linnaeus Herman Boerhaave. Deze was bevriend met George Clifford, een schatrijke Amsterdamse bankier die zijn passie voor planten uit verre streken met hem deelde. Clifford verzamelde exotische planten in zijn oranjerie en tuin van de Hartekamp, een landgoed in Heemstede, op de grens met Bennebroek en zomerverblijf van Clifford. Boerhaave stelde aan Clifford voor om Linnaeus in dienst te nemen als lijfarts en hortulanus. Clifford kon Linnaeus een gage en het gebruik van zijn uitgebreide tuin en bibliotheek op het landgoed aanbieden, en Linnaeus stemde erin toe er zijn intrek te nemen.

Van 13 september 1735 tot 7 oktober 1737 verbleef Linnaeus op de Hartekamp. Clifford droeg hem op om een catalogus van zijn omvangrijke collectie planten en boeken samen te stellen. Begin 1738 verbleef Linnaeus nog enige tijd in Nederland om te herstellen van cholera, alvorens via Frankrijk terug te keren naar Zweden.

Bij terugkomst in Zweden vestigde Linnaeus zich in Stockholm, waar hij onder meer in 1739 medeoprichter was van de Zweedse Academie van Wetenschappen. Tot op hoge leeftijd bleef Linnaeus hoogleraar en vooraanstaand burger van Uppsala. Hij is begraven in de kathedraal van deze stad, dicht bij de ingang, en er worden nog regelmatig bloemen op zijn graf gelegd.

Linnaeus benoemde en classificeerde gedurende zijn leven zo'n 9000 soorten planten. Planten die hun toenaam van hem kregen zijn nog altijd herkenbaar aan de auteursaanduiding 'L.' (van Linnaeus) achter de botanische naam. Linnaeus is de enige auteur wiens naam tot slechts één letter wordt afgekort.

De auteursnaam 'L.' (bij planten) of 'Linnaeus' (bij dieren) betekent dat Linnaeus degene is die de soort een naam heeft gegeven. Het wil niet automatisch zeggen dat Linnaeus ook degene was die de soort voor het eerst beschreef. Voor het merendeel van de door hem benoemde soorten verwees hij naar eerder verschenen publicaties, waarin dan een beschrijving of soms een afbeelding te vinden is.